

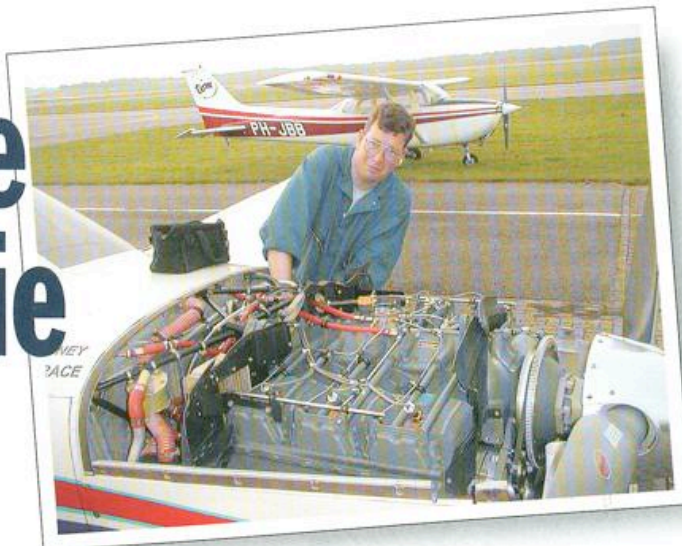
Griekse tragedie

Ver na twaalfen zet Frank Mink me af op Schiphol-Oost om daar mijn auto op te halen. Na een avond lang riant ouwehoeren met hem en zijn maat Patrick Dirksen over vliegtuigen. "Even kijken of er nog iets gebeurd is", zegt Frank haast verontschuldigend. Hij springt uit de auto, en spiedt met een eenogige kijker het in nacht en nevel gehulde businessplatform af. "Een Falcon en twee Gulfstreams. Shit, die regi (registratie) kan ik niet lezen! En te platen valt er nu ook niks." Frank blijft spotter, ook op dit late uur. Hij blijft een spotter, ook na de verschrikkelijke ervaringen in Griekenland, waar hij en Patrick gearresteerd werden. Zie daarover meer in het kader. Nu eerst aandacht voor de Mens achter de Spotter!

"Je hebt spotters in soorten en maten", vertelt Patrick Dirksen een paar uur eerder achter een pilsje. "Variërend van mensen die fanatiek op registraties jagen, tot mensen die gewoon een mooie foto van een mooi vliegtuig willen maken. En alles daartussenin." De wil om het waargenomen toestel vast te leggen en vast te houden is bij allen aanwezig. Frank noteert alles in een database, Access, zodat hij later makkelijker kan zoeken naar toestellen. Patrick streeft nog af met de hand. Hij streeft eenvoudigweg de toestellen die hij gezien heeft aan in een naslagwerk. Daarbij volgt de spotter de gehele levensloop van een vliegtuig. Wordt het verkocht en overgeschilderd, dan wordt een nieuwe aantekening in de annalen gemaakt. Frank heeft zelfs ooit de registraties op nog onvoltooide toestellen bij Fokker genoteerd, om ze later in hun carrière te kunnen volgen. Het omgekeerde deed hij ook. Op AMARC, de gigantische militaire opslagplaats in Arizona, noteerde hij de regi's van de B-52's die daar verschroot werden in het kader van de SALT-akkoorden. Getuige bij de geboorte, getuige bij het sterven, de ware spotter is overal bij.

Internet

"Het internet is natuurlijk een enorme hulp voor ons geworden", vertelt Patrick. "Al heb je maar een glimp

De enigszins uit de hand gelopen hobby van Patrick Dirksen en Frank Mink

van een toestel gezien, als een andere spotter op exact hetzelfde tijdstip de registratie heeft vastgelegd, kun je het toestel toch als 'gezien' noteren. Je speurt daarom speciale spotter-sites af op zoek naar dat soort informatie." Deze spotters-info is zeer interessant, ook voor de niet-spotter. MOV staat voor vliegbevingen die al hebben plaatsgevonden, maar EXP voor wat verwacht wordt, REQ is een verzoek om een registratie van een toestel dat wel gezien is, maar waarvan de registratie niet genoteerd kon worden. "Die informatietechnologie maakt het allemaal wel wat minder spannend", vertelt Patrick. "Vroeger ging je met bonzend hart op je fietsje naar een veld, altijd in de volle verwachting dat er iets moois zou kunnen opduiken. Tegenwoordig weet je vaak van tevoren wat er komt. Spotten wordt makkelijker, maar ook minder spannend. Daar komt nog bij dat er veel minder te zien is dan vroeger. Aerial refueling (bijtanken in de lucht) heeft een enorme sprong gemaakt. Vroeger moest een jet om de haverklap omlaag om te tanken. Nu zie je de meeste toestellen alleen nog maar bij vertrek en landing. Bovendien wordt er in absolute zin minder militair gevlogen. De koude oorlog is voorbij hè. Da's voor de militaire spotter ook wel jammer eigenlijk, haha!"

Gewaarschuwd

Naast het internet krijgt men ook info van de verkeersleiding. De contacten op de velden zijn officieel en prima. Al laat men om veiligheidsredenen ook wel eens bewust

een paar weken tevoren nog gespec. Dat geeft zo'n drama een extra aspect. Je bladert terug in je papieren, en je denkt aan de dag dat je van dat prachtige toestel nog in z'n volle glorie hebt kunnen genieten. Dat stemt wel even heel treurig." T de Herculesramp, de Bijlmerramp, daar zitten voor de spotter allemaal aspecten aan die de gewone Nederlander niet meekrijgt."

Deskundigen

Julie bouwen veel kennis op, zo? Patrick: "Er zijn erbij die krankzinnig veel weten. Zo ken ik een Oriondeskundige, die tijdens een open dag rondkijkt in een J-3 (een intelligence-versie van het toestel) over zoveel classified informatie bleek te beschikken, dat de marinleiding hierdoor enigszins geschok raakte, en deze bezichtiging een halt toegeeroepen heeft." Iedereen blijkt wel zijn specialisatie te hebben. Patrick doet alleen militair, Frank is allround. "Frank doet zelfs ballonnen en vaardoeker (ultralights GB)", zegt Patrick lachend. "Daar begin ik niet aan. De meeste spotters doen zelfs gateguards: de poortwachters, vliegtuigen op een sokkel voor een vliegtuig. Of zelfs relics, overblijfsels als losse rompen. Maar ook daar heb weer tegenstanders van. Laatst sprak ik iemand die alleen maar vliegende toestellen doet. 'Ik doe geen vliegtuigen, alleen maar vliegtuigen', zei hij."

Solitair of in groepen

Humor is er blijkbaar wel. Al is spotten niet altijd een sociale aangelegenheid. Sommigen operen solitair. Willen flexibel blijven hun eigen jaagpad kiezen. Ander vormen kleine groepjes die met

informatie weg, zoals de aankomst van de verdachten voor het Joegoslavië-tribunaal. Goed beschouwd krijgen spotters desondanks heel wat meer mee van de internationale ontwikkelingen dan de gemiddelde Nederlander. Bezoeken van grote politieke leiders worden weken van tevoren aangekondigd. Met name Valkenburg is daarvoor interessant, want daar komen die hoge heren en dames vaak neder. Zoals het bezoek van de Koreaanse president, die Hiddink de hand kwam schudden, maar verder niemand hoefde te zien. En het overlijden van Claus, hoe treurig ook, dat toch weer een aantal bijzondere toestellen naar Nederland bracht. Minder vrolijke zaken maakt de spotter dan ook intenser mee dan de modale tv-kijker thuis. Frank: "Een van de toestellen van het WTC had ik

De vernietiging van B52's boven AMARC in verband met de uitvoering van het STAR-verdrag. Foto: Frank Mink.

Mijn eerste Tu-154 B2 van Balkan Bulgarian Airlines. De foto werd gemaakt op 22 juli 1992 op Schiphol met mijn eerste camera en mijn eerste rolletje. Foto: Frank Mink.

auto de velden afschuimen. Zaken worden ook groter aangepakt. Scramble (de zeer actieve vereniging van spotters) en HAT (Holland Aviation Travel) organiseren zelfs spottersreizen. Die vliegen met veertig spotters naar Qatar en zitten dan in de brandende zon de hele dag op het dak van het hotel te kijken naar alles wat daar in die zandbak landt. Of naar Alaska, om met en busje al die kleine veldjes af te stropen. Heerlijk werk, en stukken leuker dan met een discokater op het strand van Torremolinos zitten.

Maar de groepsvorming kent ook negatieve uitwassen. Je hebt hele verwerpelijke ploegjes, zoals het clubje dat met stenen en biërblikjes begon te gooien naar taxiënde vliegtuigen op Soesterberg. Uit frustratie over het feit dat telkens maar weer hetzelfde vliegtuig voorbij kwam!

Gekken zijn overal, genieten blijft de basis. Dit doe je alleen maar als je intens van vliegtuigen houdt. Van vliegen zelf houden hoeft trouwens niet eens. Frank blijkt een spotter met vliegangst te kennen. En er zijn ook spotters die voor elke vliegen-

Zij zijn vrij!

6 november sprak een rechter Frank en Patrick, evenals hun Engelse reisgenoten, in hoger beroep vrij. Enige druk was er ook wel uitgeefend: naast tal van mediagemensen (wat zeker indruk moet hebben gemaakt in de provincieplaats Kalamata!) reisde ook politicus Matt Herben mee in het gevolg van het aangeklaagde duo. Zelf ook (voormalig) vliegtuigspotter is deze bekwaam-palaverende politicus natuurlijk een prachtige getuige-deskundige, al mag betwijfeld worden of de Griekse justitie voldoende heeft kunnen doorgronden welk een heftige politieke achtergrond deze functionaris in Nederland heeft.

Blijdschap alom dus, al blijven de spotters aankijken tegen een kleine ton aan juridische en reiskosten. Franks grote verslaving, het maken van buitenlandse spottersreizen, ligt sinds de arrestatie verleden jaar natuurlijk vrijwel stil. "Mijn eerste bezoek is nu Brussel", zegt hij misnoedig. "Mijn hele inkomen als GWK bij Tom van der Meulen is de afgelopen maanden opgegaan aan kosten rond de rechtzaken." Patricks studie (hij staat vlak voor zijn afstuderen in de fysieke geografie aan de VU) is door alle perikelen op een laag pitje komen te staan. "Ik kwam nergens meer aan toe. Alleen mijn werk als barkeeper hield ik nog vol. Dat is minder geconcentreerd werk dan een scriptie."

Er is een fonds voor de beide ongelukkigen opgericht onder het motto 'Spotters Not Spies'. Meer hierover op www.spotters.kk

Tekst: Goof Bakker, foto's: Frank Mink

thousiast interessante start en landing volkomen verdiept in hun aantekeningen meemaken. Dat merkwaardige feit heb ik zelf ooit kunnen aanschouwen. Een bijzonder slag jongens dus. Meiden ontbreken vrijwel volledig. Nee,

praktisch alleen jongens zijn het. Maar aardige jongens, die spotters.

Tekst: Goof Bakker.

In het artikel genoemde organisaties: www.scramble.nl www.hollandaviationtravel.nl